

BRATTINGSBORG GODS

Brattingsborg 1

8305 Samsø

CVR-nr. 88680928

Dato 17-12-2025

Sagsbehandler Nanna R. Lauridsen

raastoffer@ru.rm.dk

Tel. +45 9243 2117

Sagsnr. 1-50-71-10-24

Side 1

Afgørelse om, at ansøgt råstofindvinding på del af matr.nr. 1a Nordby Hede, Nordby i Samsø Kommune ikke er omfattet af krav om miljøvurdering

Region Midtjylland har den 20. maj 2025 modtaget jeres ansøgning om en tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer på del af matr.nr. 1a Nordby Hede, Nordby i Samsø Kommune samt supplerende oplysninger den 25. juni 2025 og 29. oktober 2025. Der ansøges om en tiårig tilladelse til indvinding af sand, sten og grus, råjord (overjord) og muld inden for et areal på 6,4 ha. Arealet inkluderer eksisterende indvindingsareal, lagerplads og oparbejdningsanlæg. Råstofindvindingsens geografiske udstrækning fremgår af oversigtskortet i bilag A og betegnes "det ansøgte indvindingsareal".

Det ansøgte projekt omfatter et areal, hvoraf minestedets areal er under 25 ha. Projektet er opført på miljøvurderingslovens¹ bilag 2, pkt. 2a og er dermed underlagt lovens bestemmelser om screening af projektets indvirkninger på miljøet.

1. Afgørelse

Region Midtjylland har foretaget en screening af det ansøgte projekt og vurderet, at projektet ikke kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet og derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering. Afgørelsen er truffet efter § 21 i miljøvurderingsloven. Regionens vurderinger og begrundelser fremgår af nedenstående afsnit 4.

Afgørelsen er ikke en tilladelse, men alene en afgørelse om, at projektet ikke skal gennemgå en miljøvurderingsproces. Bygherre har ansvar for at indhente eventuelle nødvendige tilladelser og dispensationer for at realisere projektet.

---

¹ [Lovbekendtgørelse nr. 4 af 03/01/2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter \(VVM\) med senere ændringer.](#)

Grundlaget for afgørelsen er bygherrens oplysninger og allerede foreliggende viden om det pågældende projektområde samt almene erfaringer med råstofindvinding. I denne forbindelse er statslig, regional og kommunal planlægning for området og tilgængelige oplysninger fra relevante registre og geografiske informationssystemer inddraget, samt oplysninger fra berørte myndigheder og parter.

Hvis projektet ændres, er bygherre forpligtet til at ansøge igen med henblik på at få afgjort om ændringen er omfattet af krav om miljøvurdering.

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. miljøvurderingslovens § 39.

2. Sagens oplysninger

Ansøgningen er indgivet i henhold til § 18 i miljøvurderingsloven. Ansøgningen er fremsendt til Region Midtjylland, som er myndighed for indvinding af råstoffer på landjorden.

Et oversigtskort er vedlagt i bilag A. Bygherres ansøgning inklusiv de medfølgende bilag er vedlagt som bilag B. Region Midtjyllands vurdering efter habitatbekendtgørelsen og datagrundlag for denne er vedlagt i bilag C, og Region Midtjyllands konfliktsøgning er vedlagt som bilag D.

2.1 Projektbeskrivelse

Projektet omfatter indvinding af sand, sten og grus, både under og over grundvandsspejlet, samt oplag og udlevering af materialer, mellemdeponering og salg af muld og overjord (råjord) samt efterbehandling af indvindingsområdet. Oparbejdning af materialer i grusgraven vil ske ved tørsortering og vådsortering.

Der har foregået indvinding af sand, sten og grus i området siden år 1979. Den seneste tilladelse til råstofindvinding udgjorde et areal (ca. 9,8 ha) af matr.nr. 1a Nordby Hede, Nordby og udløb d. 7. juni 2023. Tilladelsen omfattede indvinding af op til 20.000 m³ råstoffer pr. år. Den nordlige del af den tidligere råstoff tilladelses areal er færdiggravet og efterbehandlet. Den aktuelle ansøgning er således en ansøgning om fortsat råstofindvinding på den resterende del af tilladelses areal, svarende til 6,4 ha (*Figur 1*). Det ansøgte areal fremstår som tidl. arbejdsareal med maskiner, hvor muld og overjord er afgravet, en gravesø og områder med skov og fældet skov.

Figur 1. Kortudsnittet viser placeringen af det ansøgte areal (rød linje), arealet for den tidligere råstofindvindingstilladelse (blå skravering) og adgangsvejen (orange, stiplede linje) på luftfoto fra foråret 2025. Søerne og de omkringliggende arealer mod nord og øst er tidligere aktive indvindingsarealer og gravesøer, som nu er efterbehandlede. Størrelsesforhold er 1:5.000.

Der søges om fortsættelse af den hidtidige indvinding med samme metoder og på samme vilkår som i den gældende tilladelse. Den hidtidige adgangsvej fra Havvejen til råstofgraven vil fortsat blive benyttet (Figur 1).

Der graves op til 15.000 m³ råstoffer pr. år, hvoraf ca. 10.000 m³ indvindes under grundvandsspejlet. Anvendelsen af de indvundne råstoffer er angivet til bl.a. vejmaterialer, stabilgrus og betontilslagsmaterialer.

Terrænet omkring råstofgraven ligger i kote 2-4 DVR90. Gravedybden forventes at blive til kote -12 DVR90, hvilket svarer til maksimalt 14 m under oprindeligt terræn. Grundvandsspejlet er beliggende omkring kote 0,4 DVR90 baseret på SDFE-højdemodel. Der indvindes således til maksimalt 10 m under grundvandsspejlet. Gravedybden under indvinding kan variere afhængig af forekomsten af råstoffer.

Træer i området fældes, bortkøres og flises. Trærødder og overjord afgraves og henlægges i materialestakke til senere sortering og salg (anslået mængde ca. 10.000 m³ i alt). Udgravning over grundvandsspejl foretages med gummiged og gravemaskine. Udgravning under grundvandsspejl foretages med gravemaskine og slæbeskovlsspil. Opgravede materialer transporteres til sortereanlæg eller mellemlager med gummiged. Sorterede materialer lægges i færdigvarelager. De færdige råstoffer afhentes af lastbiler, som læsses med gummihjulslæsser. Den ansøgte indvindingsmængde svarer til, at der kører 5 lastbiler til og fra råstofgraven pr. arbejdsdag.

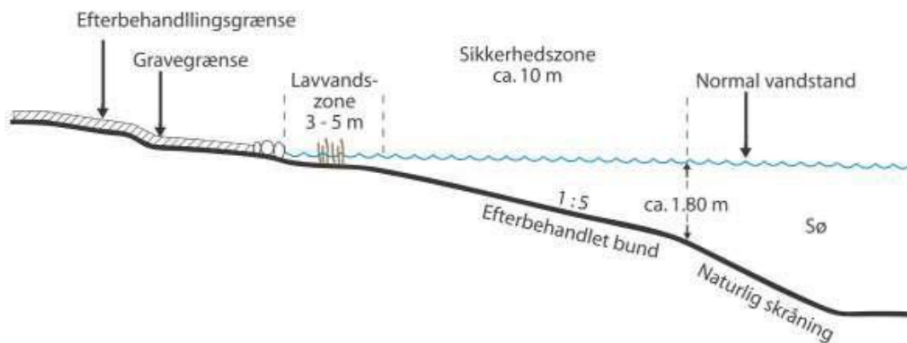
Ansøger har allerede en gældende tilladelse til indvinding af vand til vådsortering af råstoffer i den eksisterende råstofgrav. Denne tilladelse udløber den 24. maj 2026. Der indvindes 420 m³ vand per døgn (60 m³ per time) til vådsortering/vask af råstoffer. Vand til vådsortering ledes tilbage i gravesøen, hvorfra det indvindes. Størstedelen af vandet genanvendes derved ved recirkulation, hvorfor der kun nedsiver en mindre mængde af den angivne vandindvindingsmængde.

Støjgener mindskes ved afskærmning af kilder og gummibelægning på slidsker.

Råstoffer indvindes hovedsageligt under grundvandsspejl, hvilket vil nedsætte støvmængden betragteligt grundet indhold af vand i materialet.

Der ansøges om indvinding og oparbejdning mandag-fredag kl. 07:00-16:00. Der ansøges om udlevering og læsning mandag-fredag kl. 07:00-18:00 og lørdag kl. 07:00-14:00. Der søges ikke om drift søn- og helligdage.

Graveområdet efterbehandles til to større søer og næringsfattig natur. Der bliver også udført flere tiltag til fordel for især strandtudse, grønbroget tudse og markfirben, jf. ansøgningens naturplan (bilag B.2). Der bliver ikke udlagt muld efter endt råstofindvinding, og der vil ikke blive anvendt gødning og sprøjtemidler på de efterbehandlede arealer. Skrænter bliver løbende efterbehandlet i skråningsforhold 1:2 med et bugtende varieret udtryk. I søerne bliver der etableret en lavvandszone på 3-5 meter og en sikkerhedszone på 10 meter. Søernes brinker bliver etableret med et bugtet forløb (*Figur 2*).

Figur 2. Skitse for efterbehandling af søer fra ansøgningsmaterialet.

3. Kendetegn for råstofindvindingsprojekter

Miljøpåvirkninger som følge af indvinding af råstoffer på land er som regel forholdsvis lokale, men for nogle miljøemner er det relevant at vurdere en påvirkning også uden for det ansøgte areal:

- Støj og støv fra indvindingen vil uden forebyggende tiltag kunne påvirke de nære omgivelser op til en afstand af maksimalt 300-500 m fra selve graveområdet.
- Tung trafik til og fra indvindingsarealet, såfremt trafikken øges betydeligt på i øvrigt let trafikerede lokale veje. Den relevante afstand afhænger af vejnettet i området.
- Indvinding af grundvand til grusvask og sænkning af grundvandet som følge af indvinding under grundvandsspejlet kan medføre en påvirkning af grundvandspotentialet. Påvirkningen vil som regel være kortvarig og ikke være sporbar længere væk end 300 meter fra indvindingen.
- For drikkevandsboringer er der en hygiejnezone på 150 m til almen drikkevandsvandforsyning og 75 m til privat drikkevandsforsyning.
- Terrænændringer som følge af råstofindvinding kan medføre ændring af afstrømning af overfladevand til nærliggende søer, vandløb og vådområder, den relevante afstand afhænger af terrænforholdene og vurderes for den enkelte ansøgning.
- I forhold til beskyttede arter kan indvinding af råstoffer medføre en barriereeffekt samt påvirke den økologiske funktionalitet for arterne. Den relevante afstand for nærmere vurdering afhænger af forekomsten af arter og varierer for de enkelte arter.

4. Region Midtjyllands vurderinger og begrundelser

Region Midtjylland har på baggrund af ansøgningsmaterialet samt regionens egen konfliktsøgning vurderet, at projektet ikke kan forventes at få en væsentlig indvirkning på miljøet, og derfor ikke er omfattet af krav om miljøvurdering efter miljøvurderingsloven. Dette er uddybet og begrundet nedenfor.

4.1 Overfladevand, grundvand og drikkevand

Inden for det ansøgte areal er der én terrænnær grundvandsforekomst (dkm_1825_ks). Forekomsten er målsat til god kvantitativ og kemisk tilstand. Forekomsten opfylder i øjeblikket den kvantitative tilstand, mens den kemiske er ukendt.

Øvrige målsatte vandløb, søer eller kystvande ligger i så stor en afstand fra projektet (se bilag D), at regionen vurderer, at der ikke er risiko for påvirkninger eller forhindring af målsætning af forekomsterne. Påvirkningen af § 3-søerne mod nordøst er beskrevet i afsnit 4.2 (disse er ikke målsatte).

Hele det ansøgte areal er omfattet af område med drikkevandsinteresser (OD). Projektområdet ligger uden for områder med særlige drikkevandsinteresser og uden for indvindingsoplande for almene vandindvindingsanlæg. Der ligger ikke almene drikkevandsboringer inden for en afstand af 300 m fra det ansøgte indvindingsareal.

Indvinding af sand, grus og sten udgør generelt ikke en risiko for forurening af grundvand, overfladevand eller drikkevand. Der kan være risiko for spild og lækage af drivmidler og hydraulikolie ved påkørsler, uheld mv. Sandsynligheden for lækage og spild er lille, da evt. spild vil ske under drift, hvor det vil blive opdaget omgående.

Det ansøgte projekt omfatter indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet samt indvinding af grundvand til vask og sortering af råstoffer inden for det ansøgte indvindingsareal. Vandindvindingen sker fra gravesøen, og vaskevandet ledes tilbage til søen fra vådsorteringsanlægget.

Ifølge Miljøstyrelsens miljøprojekt nr. 526 "Følgevirkninger af råstofgravning under grundvandsspejlet"² sker der ved gravning under grundvandsspejlet (vådgravning) en fjernelse af råstof fra grundvandsmagasinet, mens vandmængden stort set forbliver intakt. Under graveperioden bliver der fjernet en vandmængde svarende til vandindholdet i det opgravede materiale (porevoluminet). De fjernede råstof- og vandmængder erstattes af en tilsvarende mængde grundvand, som strømmer ind i råstofgraven uden for driftstiden, når der er ophold i graveaktiviteten, og der vil hurtigt ske en reetablering af grundvandsspejlet. Hertil vil gravesøen optræde som en buffer og have en stærk reducerende effekt på grundvandssænkningerne. Monitoring og erfaring fra aktive råstofgrave viser, at i vådgravningens første fase sker der en momentan sænkning af

---

² [Følgevirkninger af råstofgravning under grundvandsspejlet, Miljøstyrelsen, 2000](#)

grundvandsspejlet, som ikke øges med tiden. Sænkningen umiddelbart ved gravesøen er maksimalt 20 cm og kan ikke spores længere væk end maksimalt 200 m fra gravesøen. Påvirkningerne optræder inden for en meget kortvarig periode på få uger og er væsentlig mindre end magasinets årlige variation.

Indvinding af vand til grusvask medfører en tragteffekt under vandindvindingen. Tragteffekten dæmpes væsentligt ved nedsivning og recirkulering af det oppumpede grundvand. Den samlede påvirkning af grundvandsstanden som følge af indvinding til sortering og vask med efterfølgende recirkulering er undersøgt og beskrevet i bl.a. tekniske notater fra Grontmij³ og ⁴, hvor det beskrives, at langt størstedelen af grundvandet vil kunne recirkuleres.

Ved det ansøgte projekt afvander det opgravede materiale umiddelbart efter opgravning og fordampningen af vand herfra vurderes derfor at være begrænset.

Region Midtjylland vurderer, at påvirkningen af grundvandsspejlet som følge af den ansøgte indvinding af råstoffer og grundvand fra det terrænnære grundvandsmagasin har et så begrænset omfang, at det ikke vil være målbart i de nærliggende søer og vådområder.

På grundlag af ovenstående kan en påvirkning af grundvand, som følge af de ansøgte aktiviteter, udelukkes i forbindelse med det ansøgte projekt. Det er således Region Midtjyllands vurdering, at projektet ikke medfører forringelse af den eksisterende tilstand eller forhindrer målopfyldelse for målsatte overfladevandområder eller grundvandsforekomster, jf. indsatsbekendtgørelsens § 8⁵.

På samme grundlag er det regionens vurdering, at den ansøgte råstofindvinding ikke vil udgøre en risiko for drikkevandsindvinding i området.

4.2 Beskyttet natur

Natura 2000-områder

Nærmeste Natura 2000-område er N55 Stavns Fjord, Samsø Østerflak og Nordby Hede bestående af habitatområde H51 af samme navn og fuglebeskyttelsesområde F31 Stavns Fjord. Natura 2000-området er beliggende ca. 350-500 m nordøst for det ansøgte areal.

---

³ Grontmij/Carl bro A/S, 10. marts 2011: Teknisk notat. Miljøpåvirkning fra indvinding af vand til grusvask.

⁴ Grontmij/Carl bro A/S, 30. august 2011: Teknisk notat. Råstofindvindingens kvantitative påvirkning af grundvand.

⁵ [Bekendtgørelse nr. 797 af 13/06/2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter med senere ændringer.](#)

På baggrund af projektets karakter uden væsentlige påvirkning af eller gener for omgivelserne, samt den faktiske afstand til Natura 2000-området fra det ansøgte indvindingsareal, vurderes det, at projektet ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil påvirke Natura 2000-området og dets udpegningsgrundlag væsentligt. Se Region Midtjyllands vurdering efter habitatbekendtgørelsen vedlagt i bilag C. Der skal således ikke foretages en konsekvensvurdering jf. habitatbekendtgørelsen⁶.

§ 3-beskyttede naturtyper

En mindre del af det ansøgte areal grænser mod nord op til en § 3-beskyttet hede. Mod nordøst grænser arealet op til tidligere gravesøer, der også er § 3-beskyttede. 100 m mod øst ligger en § 3-beskyttet mose.

Påvirkningen af de § 3-beskyttede naturtyper begrænser sig til støvpåvirkning, der kan lægge sig på beplantningen, samt påvirkning af vandspejl som følge af indvinding under grundvandsspejlet.

Da 2/3 af den ansøgte indvindingsmængde indvindes under grundvandsspejlet, er støvgener meget begrænset og vurderes derfor ikke at kunne medføre en væsentlig påvirkning.

Som beskrevet i afsnit 4.1 vurderer regionen, at påvirkningen af grundvandsspejlet som følge af indvinding af råstoffer og indvinding af vand til grusvask fra det terrænnære grundvandsmagasin har et så begrænset omfang, at det ikke vil være målbart i de nærliggende søer og vådområder. Desuden bliver der ikke gravet under grundvandsspejlet i den nordlige del af ansøgningens areal, ifølge efterbehandlingsplanens figur 1 (vedlagt som bilag B.2).

Regionen vurderer på baggrund af ovenstående, at der ikke er risiko for en tilstandsændring af de omkringliggende § 3-beskyttede naturtyper.

Aarhus Kommune har oplyst i deres høringssvar, at der skal etableres en respektafstand på minimum 10 meter til § 3-beskyttet natur, for at sikre beskyttelsen af eksisterende naturarealer. Respektafstanden skal overholdes i såvel anlægsfasen som i den etablerede fase og gælder både for råstofindvinding og jordoplag/støjvolde. Ansøgeren har den 29. oktober 2025 indsendt en opdateret grave- og efterbehandlingsplan, hvor de oplyser, at de holder 10 meters afstand til beskyttede naturtyper.

---

⁶ [Bekendtgørelse nr. 2091 af 12/11/2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter med senere ændringer.](#)

Fredede arealer

Hele det ansøgte areal er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 17. november 1981 om fredning af arealer ved Stavns Fjord (07246.00).

Fredningen har som hovedformål at sikre, at arealerne i og i nær tilknytning til fjorden fortsat kan være genstand for naturvidenskabelig og kulturhistorisk forskning samt at fremme beskyttelsen af fuglelivet i området. Fredningen har endvidere det formål, at den landskabelige karakter af området opretholdes, og at der med respekt for fredningens hovedformål gives offentligheden bedre muligheder for rekreativ udnyttelse af området.

Arealernes tilstand skal udgangspunkt bevares. Der må ikke foretages terrænændringer og således hverken ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering eller afgravning.

Der er i fredningen en særbestemmelse, hvor fredningen ikke hindrer fortsat grusgravning i den eksisterende grusgrav i skovarealet Trekanten. Det er imidlertid fredningsnævnets opfattelse, at der trods fredningens bestemmelser ikke kontinuerligt kan ske en udvidelse af området for grusgravning og en kontinuerlig forøgelse af det område, hvor landskabets karakter ændres.

Fredningsnævnet har tidligere meddelt dispensation til råstofindvinding på matr.nr. 1a Nordby Hede, Nordby (FN MJØ 2015.37, FN-MJØ-035-2020 og FN-MJØ-141-2020), hvoraf den seneste dispensation udløb den 7. juni 2023. Dispensationerne er vedlagt i bilag E.

Da dispensationen fra Fredningsnævnet er udløbet, og der delvist ansøges om indvinding i et område, hvor der ikke i forvejen har foregået aktiv råstofindvinding, vurderer Region Midtjylland, at projektet vil kræve en dispensation fra fredningen.

Øvrige naturinteresser

Samsø Kommune har i den gældende kommuneplan⁷ udlagt hele det ansøgte areal som økologiske forbindelser. De tidligere indvundne arealer, der grænser op til det ansøgte areal mod øst, er udpeget som naturbeskyttelsesinteresser. 350 m mod sydøst er der udpeget lavbundsarealer. Den påtænkte efterbehandling af

---

⁷ Samsø Kommune. Kommuneplan 2021:

https://www.samsoe.dk/p/Kommunens%20strategier%20og%20planer/Kommuneplan-2021_WT.pdf

indvindingsområdet til natur er i overensstemmelse med planlægningen for området.

Projektet vil ikke være i strid med eller til hinder for etableringen af reservater eller naturparker.

4.3 Beskyttede arter

Bilag IV-arter

Før der træffes screeningsafgørelse efter miljøvurderingslovens § 21, skal regionen i henhold til habitatbekendtgørelsens § 10 vurdere, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge plantearter også optaget på bilag IV. Region Midtjyllands konkrete bilag IV-artsvurdering fremgår af bilag C.

Ansøger har, som en del af ansøgningsmaterialet, indgivet en markfirbenundersøgelse fra juni 2022 samt en levestedsvurdering for bilag IV-arter fra september 2023, begge foretaget af NIRAS. Markfirbenundersøgelsen er vedlagt som bilag B.4, og levestedsvurderingen er vedlagt som bilag B.3.

Region Midtjylland vurderer ud fra ansøgningsmaterialet og de tilhørende vurderinger foretaget af NIRAS, at det ansøgte projekt ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, da den økologiske funktionalitet opretholdes og i en vis udstrækning forbedres (se bilag C).

Rødlistede, fredede og sjældne arter

Kun rødlistede arter i kategorierne "kritisk truet" (CR), "truet" (EN) og "sårbar" (VU) er medtaget (medmindre arten også er fredet).

Skovfirben (NT) er registreret lige inden for det ansøgte areal. Majgøgeurt er registreret omkring en af de tidligere gravesøer. Vandbæltet mælkehat (CR), sørgekåbe (VU), stor gødningsrovflue (VU), løvsanger (VU), blishøne (VU), broget fluesnapper (VU), duehøg (VU), fiskeørn (CR), grønbenet rørhøne (VU), gulspurv (VU), hvinand (VU), hættemåge (EN), krikand (VU), pibeand (CR), sangsvane (VU), spidsand (EN), spurvehøg (VU), stenpikker (VU), Stor tornskade (CR), storspove (VU), stær (VU), svaleklire (EN), tinksmid (EN), vibe (VU) og vendehals er registreret inden for 200 m af det ansøgte særligt i tilknytning til skoven mod nordøst.

I henhold til artsfredningsbekendtgørelsens § 14 er der forbud mod (stk. 1) forsætligt drab eller indfangning af vildtlevende dyr, (stk. 2) beskadigelse eller fjernelse af vildtlevende planter og (stk. 3) indsamling af igler og snegle i erhvervsmæssigt øjemed.

Projektet medfører ikke forsætligt drab, indfangning, beskadigelse eller fjernelse af fredede arter. Regionen vurderer, at indvindingen, og særligt den efterfølgende efterbehandling til sø og næringsfattig natur, tilfører området muligheden for større mangfoldighed af liv, idet man erstatter en ensartet fyrreplantage med mere varierende fysiske forhold.

4.4 Bygge- og beskyttelseslinjer, kulturarv og fredninger

Hele det ansøgte areal er omfattet af skovbyggelinjen samt ligger inden for kystnærhedszone. Projektet involverer ikke bebyggelse eller opsætning af skure, campingvogne eller master. Indvindingsarealet er ikke omfattet af andre bygge- eller beskyttelseslinjer.

Der er et ikke-fredet fortidsminde inden for og et lige uden for det ansøgte areal.

4.5 Arealer, landskab og oversvømmelsesrisici

Det ansøgte indvindingsareal ligger i Samsø Kommune. Arealet ligger inden for det regionale, udlagte råstofgraveområde Trekanten, jf. Råstofplan 2020.

Arealet ligger i det åbne land med spredt bebyggelse. Nærmeste beboelsejendom er 450 m mod sydøst.

I Samsø Kommuneplan 2021 er arealet omfattet af følgende udpegninger

- Nationale kystlandskaber (Stavns Fjord)
- Nationale geologiske interesseområde (Stavn Fjord)
- Værdifulde geologiske områder (Stavns Fjord)
- Geologiske bevaringsværdier
- Bevaringsværdige landskaber
- Økologiske forbindelser
- Fredningen, Arealer ved Stavns Fjord
- Planlagte tekniske anlæg (forslag til kommuneplantillæg nr. 7 - Vedvarende energianlæg)

Områder af særlig geologisk interesse omfatter større områder, hvor terrænformerne afspejler landskabets tilblivelsesproces såvel som mindre lokaliteter, hvor de aflejringer som landet er opbygget af, er synlige (blotninger).

Stavns Fjord samt de udenfor beliggende øer, Kyholm, Vejrø, Lindholm og Bosserne består af en dynamisk mosaik af moræne og sedimenter. Stavns Fjord er geologisk et druknet morænelandskab, som blev sat under vand af Stenalderhavet for ca. 7000 år siden. Området har været lavvandet hav gennem de seneste 7000 år, og har altid været udsat for havets erosion og aflejring. Bølgeslag på de mest udsatte kyster har dannet klinte, hvorfra sten, sand og ler ved

hjælp af havstrømme er ført ud på de nærliggende havbundsflader, og har der lagt sig som revler, strandvolde eller krumodder. Landdannelsen er samtidigt blevet forstærket af en landhævning på vel tre meter siden Stenalderen.

Regionen vurderer, at de geologiske interesser er tæt forbundet med selve Stavns Fjord, og at den fortsatte indvinding af råstoffer i området Trekanten ikke vil påvirke de geologiske interesser, som området er udpeget for at bevare.

Projektets påvirkning på fredningsbestemmelserne fremgår af afsnit 4.2.

Det ansøgte vurderes på grund af sin karakter ikke at være i modstrid med de øvrige gældende udpegninger.

Region Midtjylland har ikke kendskab til yderligere, historiske, kulturelle eller arkæologiske landskabstræk inden for indvindingsarealet, som kan blive væsentligt påvirket af projektet.

Langs den vestlige grænse af det ansøgte areal findes en højspændingsledning (luftledning) og en højspændingsmast. Indvinderen har oplyst, at de holder en afstand mellem mastefundament og gravegrænse på minimum 20 meter, og at det er besluttet, at luftledningerne skal ændres til nedgravede kabler på et tidspunkt. Regionen forventer derfor, at råstofindvindingen ikke vil påvirke luftledningen og højspændingsmasten.

Den ansøgte råstofindvinding vil ikke medføre særlige risici for oversvømmelse.

4.6 Støv, støj og vibrationer, lys, luft, lugt og trafik

Da 2/3 af den ansøgte indvindingsmængde indvindes under grundvandsspejlet, er støvgener meget begrænset og vurderes derfor ikke at udgøre en væsentlig påvirkning. Nærmeste beboelsejendom er 450 m mod sydøst. Projektet har en begrænset indvindingsmængde og omgivet af skov. Regionen vurderer derfor, at støv fra oparbejdning, sortering og transport af råstoffer vil være meget begrænset og ikke udgøre en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

I forhold til støj fremgår det af vejledningen om administration af råstofloven, at råstofgrave som udgangspunkt skal håndteres via Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser for råstofindvinding i det åbne land, som områdetype 3 – Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse (jf. Miljøstyrelsens Vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder"). Som beskrevet indledningsvist aftager støj fra råstofindvinding typisk over en afstand på 300 m. Da

nærmeste beboelse er placeret 450 meter fra det ansøgte areal, vurderer regionen, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes for nærmeste beboelse.

Projektet vurderes ikke at medføre væsentlige lugt- eller lysgener for omkringboende, da projektet ikke generer lugt eller lys.

Regionen vurderer, at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af luftkvaliteten på grund af projektets karakter og placering.

I forbindelse med den ansøgte indvinding af råstoffer vil der være trafik til og fra råstofgraven. Trafikken vil gennemsnitligt udgøre 5 lastbiler pr. arbejdsdag. Trafikken til og fra råstofgraven ledes som hidtil direkte ud på Havvejen og vil ikke øges i forhold til de hidtidige råstofaktiviteter.

Projektet kan lokalt generere vibrationer, men nærmeste beboelse er beliggende i en så stor afstand fra vibrationskilderne (ca. 450 meter), at der ikke vurderes at være risiko for hverken komfortvibrationer eller bygningskadelige vibrationer.

På baggrund af ovenstående vurderes projektet ikke at være til væsentlig gene for befolkningen i området, da det ikke vil medføre væsentlige påvirkninger fra støv, støj, vibrationer, lys, luft, lugt eller øget trafik.

4.7 Ressourcer og affald inklusiv spildevand

Projektet forbruger ikke ressourcer ud over brændstof til drift af maskinerne. Forbruget af brændstof er af ansøger oplyst til ca. 15.000 L pr. år samt 50 L hydraulikolie.

Projektet genererer ikke større mængder affald. Affald bortskaffes efter de gældende kommunale affaldsregulativer.

Der genereres ikke spildevand i forbindelse med det ansøgte projekt.

Region Midtjylland forudsætter, at bygherre håndterer affald efter gældende regler, og at materialebehovet er afpasset, så der kun bruges de nødvendige materialer både med baggrund i økonomiske samt miljømæssige hensyn. På denne baggrund vurderer regionen, at der ikke er nogen væsentlig negativ påvirkning på miljøet som følge af affaldsgenereringen samt materialeforbruget.

4.8 Kumulative påvirkninger

Der er ikke andre aktive råstofgrave eller andre realiserede projekter i området for det ansøgte indvindingsareal, og det vurderes derfor ikke, at der vil ske kumulative virkninger på det omgivne miljø. Der er lagt vægt på, at den ansøgte indvinding af råstoffer har et meget

begrænset omfang, som ikke vil øge trafik, støj- eller støvgener i området.

4.9 Miljøpåvirkning på tværs af landegrænser

Projektet vil ikke have grænseoverskridende miljøpåvirkninger, da påvirkningerne er af lokal karakter, og projektet ligger mere end 100 km fra den danske grænse.

5. Samlet vurdering

Det ansøgte projekt medfører udelukkende velkendte miljøpåvirkninger, som er almindelige for denne type projekter, og som kan forudses og beskrives.

Projektet vurderes ikke at påvirke Natura 2000-områder, udpegningsgrundlag herfor, eller beskyttede arter negativt. Der vurderes ikke at ske tilstandsændringer i omkringliggende naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 som følge af realisering af projektet. Der forventes ikke væsentlige gener for befolkningen i området i hverken anlægs- eller driftsfasen, ligesom projektet ikke genererer væsentlige emissioner eller udledninger af stoffer til luften eller andre recipienter.

Det er derfor Region Midtjyllands vurdering, at det ansøgte projekt ikke er omfattet af krav om miljøvurdering efter miljøvurderingsloven.

Realisering af det ansøgte projekt forudsætter, at der kan opnås en dispensation fra Fredningsnævnet og en tilladelse til vandindvinding fra Samsø Kommune, udover en tilladelse til råstofindvinding fra Region Midtjylland.

6. Høring

Ansøgningsmaterialet og udkastet til screeningsafgørelsen har været i høring i perioden 13. august 2025 til 11. september 2025.

Nedenstående berørte myndigheder, forsyninger, foreninger og parter er blevet hørt.

Myndigheder:

- Samsø Kommune - kommune@samsoe.dk
- Aarhus Kommune - naturogvandloeb@mtm.aarhus.dk
- Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del – midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk
- Moesgaard Museum - info@moesgaardmuseum.dk

Forsyninger:

- FIBIA P/S - ledningsoplysninger@fibia.dk
- GlobalConnect A/S - ledningsoplysninger@globalconnect.dk; ledningsoplysninger@nianet.dk

- Konstant Net A/S - ledningsopl@konstant.dk
- Norlys Mobil A/S, Telia Mobil Danmark - DKSMBTeliaDrift@eltelnetworks.com
- TDC Net A/S - tdckabel@tdc.dk

Foreninger:

- Friluftsrådet - fr@friluftsradet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening - dn@dn.dk
- DN Samsø - samsoe@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening - dof@dof.dk
- DOF Samsø - samsoe@dof.dk

Indvinder:

- SAMSØ STEN OG GRUS ApS (CVR-nr. 40095594) - ssg@netmail.dk

Interessenter (ikke part i sagen):

- Holger Øster Mortensen
- Kaare Øster

6.1 Høringssvar

I høringsperioden har Region Midtjylland modtaget høringssvar fra følgende:

- Samsø Kommune
- Aarhus Kommune
- Holger Øster Mortensen
- Kaare Øster

Høringssvarene indeholder bemærkninger om følgende emner:

- Uklarheder i ansøgningsmaterialet vedr. støjvolde og efterbehandling
- Respektafstand til beskyttet natur
- Oplysning om skovbyggelinje ift. evt. støjvolde
- Forslag til vilkår i råstoftilladelsen om efterbehandling og udsættelse og fodring af dyr
- Påvirkning af landskabet

Høringssvarene er vedlagt i bilag E. Regionens bemærkninger til høringssvarene kan ses nedenfor.

6.2 Region Midtjyllands bemærkninger til høringssvarene

Ansøgeren har indsendt en opdateret grave- og efterbehandlingsplan den 29. oktober 2025, som opfølgning på uklarhederne i ansøgningen. Den opdaterede grave- og efterbehandlingsplan beskriver følgende ændringer:

- Der udlægges ikke muld ved efterbehandlingen
- Der etableres ikke støjvolde
- Muld/råjord indvindes, lægges i materialestakke og sælges

- Tiltagene i naturplanen udføres i forbindelse med efterbehandlingen
- Der holdes 10 meters afstand til beskyttede naturtyper

Regionen tager de foreslåede vilkår fra hørings svarene med i betragtning ved udarbejdelse af råstoftilladelsen. Udkastet til råstoftilladelsen vil blive sendt i høring hos sagens parter, inden der træffes afgørelse.

Det ansøgte areal ligger i et område, der er udlagt til råstofindvinding i regionens gældende råstofplan. Der er dermed planlagt for, at der skal ske råstofindvinding i det pågældende landskab. Landskabet er samtidig omfattet af en fredning. Det er Fredningsnævnet, der træffer afgørelse om der kan meddeles dispensation fra fredningen. Se yderligere oplysninger i afsnit 4.5.

7. Offentliggørelse

Afgørelsen vil blive offentliggjort onsdag den 17. december 2025 på Region Midtjyllands hjemmeside www.rm.dk/raastoffer under Råstofafgørelser.

8. Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål, inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Region Midtjylland via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, foreninger, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Region Midtjylland. Hvis Region Midtjylland fastholder afgørelsen, sender Region Midtjylland klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Region Midtjylland, som videresender anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes. [Se betingelserne for at blive fritaget her.](#)

Rettidig klage efter denne lov har ikke opsættende virkning for tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet.

8.1 Klagefrist

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

8.2 Klageberettigede

- Miljø- og Fødevarerministeren
- Enhver med retlig interesse i sagens udfald
- Landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

8.3 Domstolsprøvelse

Eventuel retssag til prøvelse af afgørelse efter miljøvurderingsloven skal være anlagt inden 6 måneder efter afgørelsen er meddelt, jf. miljøvurderingslovens § 54, stk. 1. Er afgørelsen offentliggjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra offentliggørelsen.

9. Bilag

- A. Oversigtskort
- B. Ansøgning af 20. maj 2025 fra Brattingsborg Gods
  1. Ansøgningsskemaer
  2. Grave- og efterbehandlingsplan, inkl. naturplan
  3. Levestedsvurdering for bilag IV-arter (NIRAS, 2023)
  4. Markfirbenundersøgelse (NIRAS, 2022)
  5. Vandindvindingsstilladelse fra Aarhus Kommune, 2016
- C. Vurdering efter habitatbekendtgørelsen (Natura 2000-områder og bilag IV-arter)
- D. Konfliktsøgningskema
- E. Tidligere dispensationer fra Fredningsnævnet
- F. Høringssvar

10. Orientering

Afgørelsen samt bilag er i dag sendt til:

Myndigheder:

- Samsø Kommune - kommune@samsoe.dk
- Aarhus Kommune - naturogvandloeb@mtm.aarhus.dk
- Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del – midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk
- Moesgaard Museum - info@moesgaardmuseum.dk

Forsyninger:

- FIBIA P/S - ledningsoplysninger@fibia.dk
- GlobalConnect A/S - ledningsoplysninger@globalconnect.dk;
ledningsoplysninger@nianet.dk
- Konstant Net A/S - ledningsopl@konstant.dk
- TDC Net A/S - tdckabel@tdc.dk

Foreninger:

- Friluftsrådet - fr@friluftsradet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening - dn@dn.dk
- DN Samsø - samsøe@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening - dof@dof.dk
- DOF Samsø - samsøe@dof.dk

Indvinder:

- SAMSØ STEN OG GRUS ApS (CVR-nr. 40095594) -
ssg@netmail.dk

Interessenter (ikke part i sagen):

- Holger Øster Mortensen
- Kaare Øster

Webtilgængelighed

Hvis du har problemer med at læse afgørelsen eller vedhæftede bilag, kan du anmode om, at regionen gør dem webtilgængelige. Derved vil de kunne tydes og læses op af de gængse værktøjer til dette formål. Kontakt regionen på raastoffer@ru.rm.dk.

Behandling af personoplysninger

Region Midtjylland behandler personoplysninger. Du kan læse mere om regionens behandling af personoplysninger og rettighederne i den forbindelse på ru.rm.dk/om-os/dine-data.

Offentliggørelse på Region Midtjyllands hjemmeside

Dokumenter, der er omfattet af reglerne om aktindsigt og dermed ikke beskyttede, bliver som hovedregel offentliggjort på regionens hjemmeside, hvorfra de kan fremsøges, læses og hentes.